

# Anna Netrebko als Elsa in Dresden

*Door Peter Franken*

Op instigatie van Christian Thielemann namen Piotr Beczala en Anna Netrebko een ‘Wagner’ in hun repertoire op: Lohengrin respectievelijk Elsa. In Mei 2016 debuteerden beide zangers in de Semper Oper in deze nieuwe rollen. Voor de gelegenheid was een oude productie uit 1983 van Christine Mielitz uit de mottenballen gehaald. Kijkend naar de beelden van de opname die door DG op dvd is uitgebracht had ik direct ook geloofd dat ze uit 1933 stamden, het doet archaisch en nogal Pruisisch aan.

Muzikaal werd het een groot succes en dat maakte voor Thielemann in zijn hoedanigheid van Musikdirektor van de Bayreuther Festspiele de weg vrij om Netrebko voorzichtig richting het Festspielhaus te begeleiden. En om invulling te geven aan de wens van Katharina Wagner de vertolking van de twee hoofdrollen in deze romantische opera wat ‘Italianita’ te geven, werd vervolgens Roberto Alagna overgehaald de Lohengrin in te studeren. Een nieuw koningskoppel leek in de maak: Alagna en Netrebko op de Grüner Hügel. Beczala mocht tijdens de premièrereeks in 2018 de titelrol voor zijn rekening nemen. In 2019 zou Alagna het dan van hem overnemen met Netrebko aan zijn zijde, weliswaar in een gedeelde bezetting met Camilla Nylund maar het begin was er. Kort voor het begin van de Festspiele kwam er echter een afzegging van deze tenor: hij was bij het instuderen helaas niet verder gekomen dan de tweede akte maar was zeker bereid in 2019 te komen zingen. Exit Alagna, opkomst Beczala. En tijdens de Festspiele liet Netrebko weten oververmoeid te zijn waardoor ze helaas niet kon komen zingen. Gelukkig was Annette Dasch beschikbaar, een ervaren Elsa. En daarmee was deze soap beëindigd.

## Semper Oper 2016

In 2016 zag alles er heel anders uit en gelukkig hebben we een opname waarop Netrebko als Elsa is te horen. Wat die beoogde Italianita betreft: ze zingt de partij als een volleerde dramatische sopraan, zwaarder dan de meeste Elsa’s die ik tot op heden heb gehoord. Kennelijk toch een verkeerde inschatting.

De geluidsopname is beroerd in die zin dat het volume minstens tweemaal zo hoog moet worden ingesteld als normaal het geval is, en dan nog is Beczala als hij achter op het toneel staat te zingen met zijn zwaan nauwelijks hoorbaar. Maar op volle kracht klinkt het prachtig, Thielemann zorgt met zijn Staatskapelle Dresden voor een schitterende vertolking en zijn solisten doen er alles aan om dat te matchen. Evelyn Herelitzius is een wat creepy Ortrud met een grote stem. Haar Telramund wordt vertolkt door Tomasz Konieczny, goed gezongen maar hij heeft een onprettig accent.

Georg Zeppenfeld is adequaat als Heinrich der Vogler en Derek Walton kan er mee door als Heerrufer. Het is goed mogelijk dat mijn indruk negatief wordt beïnvloed door die beroerde geluidsbalans, kennelijk een totaal verkeerde plaatsing van de opname microfoons.

Gelukkig heeft het gemankeerde liefdespaar daar geen last van. Beczala is een uitnemende Lohengrin, minstens zo goed als in zijn Bayreuther vertolking twee jaar nadien. Netrebko probeert aanvankelijk haar stem wat kleiner te houden als ze nog als een hoopje ellende en met beide handen geketend voor haar leven vreest. De regie laat haar in onmacht vallen als Lohengrin verschijnt. Maar daarna opent ze alle registers en zet daarbij een weinig timide Elsa neer. Jammer dat het bij deze reeks is gebleven, het zou een mooie toevoeging aan haar repertoire hebben kunnen worden, al werd gezegd dat ze wel veel moeite had met de Duitse tekst. Hoe het ook zij, meer Elsa’s zijn er niet gekomen.

Het toneelbeeld van Mielitz wordt gedomineerd door een mengelmoes van kostuums in ‘middeleeuwse’ stijl olopend naar 19<sup>e</sup> eeuw. Veel zware kleding, een overdaad aan uniformen en een

pracht en praal die je eerder aan een belangrijk koninklijk hof zou verwachten. Merkwaardig genoeg krijgt Elsa een kroon opgezet terwijl Lohengrin als 'Schützer' het met een knikje van de dienstdoende prelaat moet doen. De mannelijke koorleden bewegen zich als gedrild team en stellen zich voortdurend in keurige cohorten op. Alleen de vrouwen mogen zich wat vrijer bewegen. Heel merkwaardig dat men anno 2016 met deze productie is aan komen zetten.

Vooraf aanbevolen voor wie nieuwsgierig is naar de bijdrage van Anna Netrebko. Wel, ze was een schitterende Elsa die zich vrijwel geheel op haar zang kon concentreren. Acterend werd er weinig van haar gevergd, en wellicht verklaart dat tevens de keuze voor die 'oude Mielitz'. In 2018 zag ik Netrebko in een voorstelling van Macbeth uit de Royal Opera waarin ze gestalte gaf aan 'the lady'. Moet gezegd, dat 'donkere' personage leek haar toch beter te liggen dan Elsa en op basis van die waarneming meen ik dat ze als Ortrud meer op haar plaats zou zijn in een wellicht nog komende *Lohengrin*. Voorlopig ziet het daar nog niet naar uit, het Wagner uitstapje zou wel eens eenmalig geweest kunnen zijn. En Alagna? Die heeft Lohengrin inmiddels gezongen in de Staatsoper unter den Linden. Het kan verkeren.